

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ
Քրեական իրավունքի ամբիոն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ 1904/B03 «Քրեական իրավունք –3»

Որակավորման

աստիճան՝

բակալավրի կրթական ծրագիր

Կազմեց՝

իրավ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ

Ս. Առաքելյանը

ԵՊՀ հրատարակչություն

ԵՐԵՎԱՆ 2013

ԾՐԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1904/B03 «Քրեական իրավունք –3» (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (40` դասախոսություն, 8` սեմինար, 16` գործնական, 86 ինքնուրույն աշխատանք)

5-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քրեական իրավունքի հատուկ մասի կառուցվածքին, հանցագործությունների որակման հիմունքներին, ինչպես նաև մարդու, սեփականության և տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների առանձնահատկություններին:

Կրթական վերջնարդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը`

Կունենա.

գիտելիք և իմացություն`

- . քրեական իրավունքի հատուկ մասի կառուցվածքից,
- . հանցագործությունների որակման առանձնահատկություններից,
- . մարդու, ինչպես նաև սեփականության և տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ հատկանիշներից,
- . մարդու, ինչպես նաև սեփականության և տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների ծանրացնող հանգամանքներից:

Ունակ կլինի (բուն մասնագիտական կարողություններ)`

- . քննարկումներ և բանավեճեր անցկացնելու առաջադրվող խնդիրների շուրջ,
- . վեր հանելու քրեական օրենսդրության մեջ առկա և իրավակիրառ պրակտիկայում ծագող խնդիրներն ու տալու դրանց լուծումները,
- . վերլուծելու իրավակիրառ պրակտիկայից բերված գործերի կապակցությամբ դատարանների և մյուս իրավապահ մարմինների կողմից ընդունված ակտերը:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները

Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր ստուգում, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Ստուգման ընթացքում յուրաքանչյուր ուսանողի տրվում է 3 խնդիր, որոնք իրավակիրառ պրակտիկայից վերցված գործեր են: Յուրաքանչյուր խնդրի արժեքը 3 միավոր է: Միավորների քայլը 0,5 է: Խնդիրների լուծման մեթոդիկան և եղանակները նկարագրված են «Խնդրագիրք ՀՀ քրեական

իրավունք դասընթացի (Չատուկ մաս)» ուսումնամեթոդական ձեռնարկում (Երևան, 2013թ.): Խնդրի լուծումը ենթադրում է պատասխան և դրա հիմնավորում՝ քրեական օրենսդրության, քրեական իրավունքի տեսության և գործի փաստական հանգամանքների վերլուծության հիման վրա: Առավելագույն միավորին կարող է հավակնել խնդրի հարցերին ճիշտ պատասխան տված և դրանք հստակ, անհրաժեշտ ու բավարար նյութի շարադրմամբ հիմնավորած ուսանողը: Առանց հիմնավորման թեկուզ ճիշտ պատասխանը չի գնահատվում: Խնդրի հարցին (հարցերին) տված սխալ պատասխանի դեպքում ուսանողը կարող է հավակնել միավոր ստանալու, եթե փորձել է հիմնավորել այն: Այդ դեպքում միավորի արժեքը կախված է հիմնավորման խորությունից, դրա մեջ քրեական օրենսդրության և քրեական իրավունքի տեսության իմացությունը արտացոլելու աստիճանից (նշված դեպքերում ուսանողը կարող է առավելագույնը հավակնել 1 միավորի):

1-ին ընթացիկ ստուգումը ներառում է թեմաներ 1-6-ը ներառյալ, 2-րդ ընթացիկ ստուգումը՝ թեմաներ 7-10-ը ներառյալ:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մաս 1.

Թեմա 1.

ՀՀ քրեական իրավունքի Հատուկ մասի հասկացությունը, նշանակությունը և համակարգը

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Քրեական իրավունքի Հատուկ մասի հասկացությունը և նշանակությունը: 2. ՀՀ քրեական իրավունքի Հատուկ մասի համակարգը: 3. Հանցագործությունների որակումը և դրա նշանակությունը:

Հարցեր 1-3 – Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը խնդրահարույց հարցերի վրա բևեռելով:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Иванов С.А., Третьяк М.И. Теоретические основы квалификации преступлений. Курс лекций. Ставрополь, 2006.
2. Кабурнеев Э.В., Кадников Н.Г. Теоретико-правовые основы и современные проблемы квалификации преступлений. М., 2006.
3. Кадников Н.Г. Квалификация преступлений и вопросы судебного толкования. 2-е изд., перераб. и доп. М., 2009.
4. Корнеева А.В. Теоретические основы квалификации преступлений. Учебное пособие. М., 2006.
5. Савельева В.С. Основы квалификации преступлений. Учебное пособие. М.: Проспект, 2006.
6. Толкаченко А.А. Теоретические основы квалификации преступлений. Учебное пособие. М., 2004.

Թեմա 2.

Կյանքի դեմ ուղղված հանցագործությունները

(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար, 4 ժամ գործնական)

1. Կյանքի դեմ ուղղված հանցագործությունների հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: 2. Առանց ծանրացուցիչ և մեղմացուցիչ հանգամանքների սպանությունը:

3. Ծանրացուցիչ հանգամանքներում սպանությունը: 4. Հոգեկան խիստ հուզմունքի վիճակում կատարված սպանությունը: 5. Մոր կողմից նորածին երեխայի սպանությունը: 6. Հանցանք կատարած անձին բռնելու համար անհրաժեշտ միջոցների սահմանազանցմամբ սպանությունը: 7. Անհրաժեշտ պաշտպանության սահմանների անցումով սպանությունը: 8. Անզգուշությամբ մահ պատճառելը: 9. Ինքնասպանության հասցնելը: 10. Ինքնասպանության հակելը:

Հարցեր 1-10 – Անցկացվում է դասախոսություն՝ քննարկման եղանակով:

Հարցեր 2-4 – Գործնական պարապմունք՝ ուսանողները նախապես ծանոթանում են ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումներին (Ա. Բարսեղյանի վերաբերյալ 2006թ. հոկտեմբերի 24-ի որոշումը, գործ ՎԲ-273/06, Պ.Մանուկյանի վերաբերյալ 2007թ. մարտի 30-ի որոշումը, գործ ՎԲ-61/07, Կ. Մարկոսյանի վերաբերյալ 2008թ. փետրվարի 1-ի որոշումը, գործ ՎԲ-03/08, Ս. Հունիկյանի վերաբերյալ 2008թ. փետրվարի 29-ի որոշումը, գործ ՎԲ-11/08, Ա. Մաթևոսյանի վերաբերյալ 2008թ. հուլիսի 25-ի որոշումը, գործ ՎԲ-48/08, Ա. Արծրունու վերաբերյալ 2013թ. փետրվարի 15-ի որոշումը, գործ ԵԵԴ/0126/13/11) և քննարկում դրանք:

Հարցեր 1-2, 5-6 և 8-10 – Սեմինար պարապմունք – խնդիրների լուծում, խնդրահարույց հարցերի քննարկում:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Գրիգորյան Մ., Զիլֆուղարյան Մ. Մարդու կյանքի քրեաիրավական պաշտպանությունը: Եր.: Հրազդան, 2002:
2. Թամազյան Ա. Ծանրացնող հանգամանքներում կատարված սպանությունների որակման հիմնախնդիրները: Եր.: Ֆենոմեն, 2010:
3. Թամազյան Ա. Սպանությունների ընդհանուր բնութագիրը, տեսակները և որակման առանձնահատկությունները: Եր.: «Տոներ», 2005:

4. Афонькин Г.П., Куркина И.В. Квалификация убийства. Учебно-практическое пособие. Домодедово: ВИПК МВД РФ, 2003.
5. Бабичев А.Г. Убийство: проблемы, теория, практика. М., 2008.
6. Баландюк В.Н., Салева Н.Н. Убийство, сопряженное с иными преступлениями: проблемы квалификации и уголовной ответственности. Омск: Изд-во Омск. акад. МВД России, 2007.
7. Белокуров О.В. Квалификация убийства (ст. 105 УК РФ). Учебное пособие. М.: Юрист, 2004.
8. Борзенков Г.Н. Квалификация преступлений против жизни и здоровья. Учебно-практическое пособие. М.: Зерцало-М, 2005.
9. Волкова Т.Н., Михлин А.С. Убийство из хулиганских побуждений: актуальные уголовно-правовые и криминологические проблемы. Рязань, 2007.
10. Гайков В.Т., Кейдунов Е.Р. Уголовно-правовая характеристика убийства (статья 105 УК РФ). Ростов-на-Дону: Изд-во Рост. ун-та, 2001.
11. Капинус О.С. Убийства: мотивы и цели. М., 2004.
12. Краев Д.Ю. Проблемы уголовной ответственности за убийства, сопряженные с иными преступлениями (п.п. "в", "з", "к" ч. 2 ст. 105 УК РФ). М., 2009.
13. Красиков Ю.А., Саркисов Г.С. Ответственность за преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности. Ереван, 1990.
14. Маслова Е.Н. Оценочные категории в квалифицированных видах убийства. Благовещенск, 2007.
15. Петрова И.С. Ответственность по уголовному законодательству России и зарубежных стран за убийство при отягчающих обстоятельствах, относящихся к личности потерпевшего. Казань, 2008.
16. Попов А.Н. Убийства при отягчающих обстоятельствах. СПб., 2003.
17. Попов А.Н. Убийство матерью новорожденного ребенка (ст. 106 УК РФ). СПб., 2001.
18. Стрельников А.И. Ответственность за убийство, совершенное при обстоятельствах, отягчающих наказание. М., 2002.
19. Сысоева Т.В. Убийство, совершенное в состоянии аффекта (ст. 107 УК РФ). Учебное пособие. Тюмень: Изд-во Тюмен. ун-та, 2003.
20. Тасаков С.В. Ответственность за убийство при смягчающих обстоятельствах. Чебоксары: Изд-во Чуваш. ун-та, 2001.
21. Шаргородский М.Д. Преступления против жизни и здоровья. М.: Юрид. изд-во МЮ СССР, 1947.

Թեմա 3.

Առողջության դեմ ուղղված հանցագործությունները

(4 ժամ դասախոսություն, 4 ժամ գործնական)

1. Առողջության դեմ ուղղված հանցագործությունների հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: 2. Դիտավորությամբ առողջությանը ծանր վնաս պատճառելը: 3. Դիտավորությամբ առողջությանը միջին ծանրության վնաս պատճառելը: 4. Առողջությանը ծանր կամ միջին ծանրության վնաս պատճառելը հոգեկան խիստ հուզմունքի վիճակում, ինչպես նաև հանցանք կատարած անձին բռնելու համար անհրաժեշտ միջոցների և անհրաժեշտ պաշտպանության սահմանազանցմամբ: 5. Առողջությանը թեթև վնաս պատճառելը: 6. Ծեծը և խոշտանգումը: 7. Անզուլուրությամբ առողջությանը ծանր կամ միջին ծանրության վնաս պատճառելը:

Հարցեր 1, 4 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 2-3 և 5-7 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խոր գիտելիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Հարց 4 - Գործնական պարապմունք – ուսանողները նախապես ծանոթանում են առողջության դեմ ուղղված հանցագործությունների վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի որոշումներին (Ա. Բարսեղյանի վերաբերյալ 2006թ. հոկտեմբերի 24-ի որոշումը, գործ ՎԲ-273/06) և քննարկում դրանք: Իրականացվում է խնդրահարույց հարցերի քննարկում, խնդիրների լուծում:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Адельханян Р.А. Умышленное причинение тяжкого вреда здоровью при особо отягчающих обстоятельствах 2-е изд. М., 2003.
2. Борзенков Г.Н. Квалификация преступлений против жизни и здоровья. Учебно-практическое пособие. М.: Зерцало-М, 2005.

3. Борисов В.И., Куц В.Н. Преступления против жизни и здоровья: вопросы квалификации. Харьков, 1995.
4. Векленко В.В., Галюкова М.И. Уголовно-правовая природа причинения вреда здоровью человека. Учебно-методическое пособие. Челябинск, 2006.
5. Галюкова М.И. Побои и истязание: правовая и криминологическая характеристика. Челябинск: Энциклопедия, 2007.
6. Галюкова М.И. Правовой анализ Медицинских критериев определения степени тяжести вреда, причиненного здоровью человека. Учебное пособие. Челябинск: Энциклопедия, 2009.
7. Заславский Г.И., Клевно В.А. Комментарий к нормативным правовым документам, регулирующим порядок определения степени тяжести вреда, причиненного здоровью человека. СПб.: Юрид. центр Пресс, 2008.
8. Козаченко И.Я., Санкции за преступления против жизни и здоровья: обусловленность структура, функции, виды. Томск, 1987.
9. Красиков Ю.А., Саркисов Г.С. Ответственность за преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности. Ереван, 1990.
10. Поликарпова И.В. Уголовная ответственность за умышленное причинение тяжкого вреда здоровью: проблемы уголовной политики и квалификации. М.: Юрлитинформ, 2009.
11. Шаргородский М.Д. Преступления против жизни и здоровья. М.: Юрид. изд-во МЮ СССР, 1947.

Թեմա 4.

Մարդու կյանքն ու առողջությունը վտանգի տակ դնող հանցագործությունները (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. Մարդու կյանքն ու առողջությունը վտանգի տակ դնող հանցագործությունների հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: 2. Ապօրինի արորտ կատարելը: 3. Մարդու ինունային անբավարարության վիրուսի հարուցիչով վարակելը: 4. Վեներական հիվանդությամբ կամ այլ սեռավարակներով վարակելը: 5. Փոխպատվաստման վիրահատություն կատարելու կանոնները խախտելը: 6. Անձին առանց իր համաձայնության բժշկական կամ գիտական փորձերի ենթարկելը: 7. Վտանգի մեջ թողնելը: 8. Հիվանդին օգնություն ցույց չտալը: 9. Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողների կողմից մասնագիտական պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը:

Հարցեր 1-9 – Անցկացվում է դասախոսություն, այնուհետև հանձնարարվում է ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը, վեր հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են հաջորդ դասախոսությանը:

Հարցեր 2-5 և 7 - Անցկացվում է սեմինար պարապմունք (խնդիրների լուծում):

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Борзенков Г.Н. Квалификация преступлений против жизни и здоровья. Учебно-практическое пособие. М.: Зерцало-М, 2005.
2. Власова Н.А., Леконцев Ю.А., Павличенко М.В. Расследование дел о заражении венерической болезнью и СПИДом. Учебное пособие. М.: Изд-во НИИ МВД РФ, 1992.
3. Галюкова М.И. Особенности уголовной ответственности медицинских работников за причинение вреда здоровью человека. Учебное пособие. Омск: Изд-во Омск. акад. МВД России, 2008.
4. Горелик И.И. Ответственность за оставление в опасности по советскому уголовному праву. М.: Госюриздат, 1960.
5. Орлов П.И. Уголовная ответственность за оставление в опасности потерпевшего при автопроисшествии. Учебное пособие. Харьков, 1982.
6. Сальников В.П., Стеценко С.Г. Трансплантация органов и тканей человека: проблемы правового регулирования. СПб., 2000.
7. Фардетдинова Л.А. Уголовно-правовые аспекты квалификации незаконного производства аборта. Казань: ЗАО "Новое знание", 2007.

Թեմա 5.

Անձի ազատության, պատվի և արժանապատվության դեմ ուղղված հանցագործությունները

(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական)

1. Անձի ազատության, պատվի և արժանապատվության դեմ ուղղված հանցագործությունների հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: 2. Մարդուն առևանգելը: 3. Մարդու թրաֆիքինգը կամ շահագործումը: 4. Երեխայի կամ հոգեկան խանգարման հետևանքով իր արարքի բնույթն ու նշանակությունը գիտակցելու կամ դա ղեկավարելու հնարավորությունից զրկված անձի թրաֆիքինգը կամ շահագործումը: 5. Շահագործման վիճակում գտնվող անձի ծառայությունից օգտվելը: 6. Ազատությունից ապօրինի զրկելը: 7. Հոգեբուժական հիվանդանոցում ապօրինի տեղավորելը կամ պահելը: 8. Սպանության, առողջությանը ծանր վնաս պատճառելու կամ գույքը ոչնչացնելու սպառնալիքը:

Հարցեր 1-8 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 3-5 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը:

Հարցեր 2-8 – Անցկացվում է գործնական պարապմունք՝ թեմային վերաբերող վարժությունների միջոցով:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Амосов А.Е. Незаконное лишение свободы в уголовном праве России (виды и характеристика). Владимир, 2008.
2. Буряк М.Ю. Торговля людьми и борьба с ней. Владивосток, 2006.
3. Донцов А.В. Уголовно-правовая характеристика похищения человека. Научное издание. Кисловодск: Изд-во Кисловод. ин-та экономики и права, 2003.

4. Клименко А.В. Объективные и субъективные признаки похищения человека. Методическое пособие. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.
5. Красиков Ю.А., Саркисов Г.С. Ответственность за преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности. Ереван, 1990.
6. Международно-правовые основы борьбы с незаконной миграцией и торговлей людьми. Сборник документов. Сост.: Овчинский В.С. М.: Инфра-М, 2004.
7. Никулина Е.В. Анализ уголовно-правовых проблем похищения человека и его криминологическая характеристика в Северо-Кавказском регионе. М.: Илекса, 2007.
8. Синицын Ф.Л. Международное законодательство по проблеме торговли людьми. Пермь, 2000.
9. Солодкин И.И., Филановский И.Г. Ответственность за оскорбление, клевету и побои. М.: Госюриздат, 1959.

Թեմա 6.

Սեռական ազատության և սեռական անձեռնմխելիության դեմ ուղղված հանցագործությունները

(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար, 2 ժամ գործնական)

1. Սեռական անձեռնմխելիության և սեռական ազատության դեմ ուղղված հանցագործությունների հասկացությունն ու ընդհանուր բնութագիրը: 2. Բռնաբարությունը: 3. Սեքսուալ բնույթի բռնի գործողությունները: 4. Սեքսուալ բնույթի գործողություններին հարկադրելը: 5. Սեքսուալ բնույթի գործողություններ կատարելը տասնվեց տարին չլրացած անձի հետ: 6. Անառակաբարո գործողությունները:

Չարցեր 1-4 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Չարցեր 5-6 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը:

Չարցեր 2-6 – Սեմինար պարապմունք. խնդիրների լուծում, խնդրահարույց հարցերի քննարկում:

Չարցեր 2-3 – Գործնական պարապմունք – Ուսանողները նախապես ծանոթանում են առողջության դեմ ուղղված հանցագործությունների վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի որոշումներին (Է. Պետրոսյանի և Վ. Էլոյանի վերաբերյալ 2010թ. փետրվարի 12-ի որոշումը, գործ ԵՇԴ/0031/01/09) և քննարկում դրանք:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):

2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Агафонов А.В. Половые преступления. М.: Юрлитинформ, 2009.
2. Александров Ю.В. Уголовная ответственность за изнасилование. Учебное пособие. Киев, 1968.
3. Андреева Л.А., Цэнгэл С.Д. Квалификация изнасилований. Учебное пособие. 2-е изд., перераб. и доп. СПб.: Изд-во С.-Петербург. юрид. ин-та Генеральной прокуратуры РФ, 2004.
4. Долголенко Т.В. Изнасилование по Уголовному кодексу Российской Федерации (исторический, юридический, сравнительно-правовой анализ). Лекция. Красноярск, 2008.
5. Игнатов А.Н. Квалификация половых преступлений. М.: Юрид. лит., 1974.
6. Котельникова Е.А. Насильственные посягательства на половую свободу и половую неприкосновенность: уголовно-правовая характеристика и проблемы квалификации. Пермь, 2009.
7. Могачев М.И. Серийные изнасилования. Научное издание. М.: Логос, 2003.
8. Поскоков Э.Э. Насильственные половые преступления: уголовно-правовые и криминологические особенности. СПб.: Изд-во СПбГУСЭ, 2009.
9. Пушкин А.В., Шурухнов Н.Г., Янущенко И.В. Уголовно-правовые и криминалистические вопросы насильственных действий сексуального характера. Учебное пособие. М., 2004.
10. Утямишев А.Б. Уголовная ответственность за насильственные действия сексуального характера. Учебное пособие. Хабаровск, 2002.
11. Яковлев Я.М. Половые преступления. Душанбе, 1969.

Մաս 2.

Թեմա 7.

Մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների ու ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործությունները

(4 ժամ դասախոսություն)

1. Մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների ու ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը: 2. Իրավահավասարության սկզբունքի և անձնական իրավունքների ու ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործությունները: 3. Սոցիալ-տնտեսական իրավունքների և ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործությունները: 4. Քաղաքական իրավունքների և ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործությունները:

Հարցեր 1-4 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 2-4 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Ежов А.Н., Самойлов А.С. Преступления против конституционных прав и свобод человека и гражданина. Учебные материалы. Архангельск, 2004.
2. Курманов А.С. Преступления против конституционных прав и свобод человека и гражданина: сравнительно-правовое исследование. Челябинск: Изд-во ЧелИРПО, 2007.

Թեմա 8.

Ընտանիքի և երեխայի շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունները

(4 ժամ դասախոսություն)

1. Ընտանիքի և երեխայի շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունների հասկացությունն ու ընդհանուր բնութագիրը: 2. Անչափահասին հանցանքի կատարմանը ներգրավելը: 3. Երեխային պոռնկության կամ պոռնկագրական բնույթի նյութեր կամ առարկաներ պատրաստելու հետ կապված գործողություններ կատարելուն ներգրավելը: 4. Երեխային ոգելից խմիչքների օգտագործմանը, ուժեղ ներգործող կամ այլ թմրեցնող նյութերի ոչ բժշկական օգտագործմանը, թափառաշրջիկությանը ներգրավելը կամ մուրացկանության հետ կապված գործողություններ կատարելուն ներգրավելը: 5. Ծնողներից երեխային ապօրինի բաժանելը կամ երեխային փոխելը: 6. Խնամքը ստանձնելու նպատակով երեխայի առքը կամ ստանձնողի խնամքին հանձնելու նպատակով երեխայի վաճառքը: 7. Որդեգրման գաղտնիքը հրապարակելը կամ որդեգրման համաձայնություն տալուն հակելը կամ հարկադրելը: 8. Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման մարմիններին սուտ տեղեկություններ հաղորդելը: 9. Երեխային դաստիարակելու պարտականությունը չկատարելը: 10. Երեխայի կյանքի անվտանգության ապահովման կամ առողջության պահպանման պարտականությունը չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը: 11. Խնամակալի կամ հոգաբարձուի իրավունքները չարաշահելը: 12. Ծնողի կողմից երեխային պահելուց չարամտորեն խուսափելը: 13. Ջավակի կողմից անաշխատունակ ծնողին պահելուց չարամտորեն խուսափելը:

Չարցեր 1-13 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Չարցեր 2-13 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Ашин А.А., Палий В.В., Чучаев А.И. Преступления против семьи и несовершеннолетних: учебное пособие. Владимир: Изд-во Владим. гос. ун-та, 2009.
2. Бажева Л.Б. Уголовно-правовая характеристика злостного уклонения от уплаты средств на содержание детей. Лекция. Ставрополь, 2006.
3. Вопросы борьбы с вовлечением несовершеннолетних в преступную деятельность. Межвузовский сборник научных трудов. Омск: Изд-во Ом. ВШМ МВД России, 1984.
4. Пудовочкин Ю.Е. Уголовно-правовая борьба с вовлечением несовершеннолетних в совершение антиобщественных действий: проблемы квалификации и профилактики. Ставрополь: Изд-во Ставроп. ун-та, 2000.
5. Савельева В.С. Уголовная ответственность родителей за злостное уклонение от уплаты алиментов. Учебное пособие. М., 1982.
6. Хайдукова Н.П. Уголовная ответственность за вовлечение несовершеннолетнего в совершение преступления. Пятигорск, 2008.
7. Якубов А.С. Ответственность за вовлечение несовершеннолетних в пьянство и потребление наркотических веществ. Ташкент, 1985.

Թեմա 9.

Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունները (6 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար, 4 ժամ գործնական)

1. Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունների հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: 2. Հափշտակության հասկացությունը, հատկանիշները: 3. Հափշտակության առարկան: 4. Հափշտակությունների ծանրացնող հանգամանքները: 5. Հափշտակությունների եղանակները: 6. Հափշտակությունների տեսակները: 7. Շորթումը: 8. Ավտոմեքենային կամ տրանսպորտային այլ միջոցին ապօրինաբար տիրանալն առանց հափշտակելու նպատակի: 9. Գույքային վնաս պատճառելը խաբեության կամ վստահությունը չարաշահելու եղանակով: 10. Գույքը դիտավորությանը ոչնչացնելը կամ վնասելը: 11. Գույքն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը:

Հարցեր 1-11 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 1-4 և 8-11 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը, վեր հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են հետագա դասախոսությունների ընթացքում:

Հարցեր 5-7 – Սեմինար պարապմունք. խնդիրների լուծում, խնդրահարույց հարցերի քննարկում:

Հարցեր 5-6 և 10 – Գործնական պարապմունք՝ ուսանողները նախապես ծանոթանում են ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումներին (Տ. Դանիելյանի վերաբերյալ 2007թ. նոյեմբերի 30-ի որոշումը, գործ ՎԲ-187/07, Ա. Պապիկյանի վերաբերյալ 2007թ. հոկտեմբերի 26-ի որոշումը, գործ ՎԲ-149/07, Կ. Փալանջյանի, Պ. Հարությունյանի և Հ. Հարությունյանի վերաբերյալ 2007թ. փետրվարի 27-ի որոշումը, գործ ՎԲ-05/07, Ժ. Ղուկասյանի, Ա. Ղևոնդյանի և Վ. Գրիգորյանի վերաբերյալ 2013թ. փետրվարի 15-ի որոշումը, գործ ԵԷԴ/0091/01/11) և քննարկում դրանք:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Базаров Р.А., Никитин Е.В. Уголовно-правовая характеристика насильственных хищений чужого имущества. Учебное пособие. Челябинск, 2001.
2. Безверхов А.Г., Шевченко И.Г. Уничтожение и повреждение имущества: вопросы истории, теории, практики: Монография. М.: Юрлитинформ, 2010.
3. Бойцов А.И. Преступления против собственности. СПб.: Юрид. центр Пресс, 2002.
4. Буданова Е.А. Объект и предмет уголовно-правовой охраны преступлений против собственности: современные проблемы квалификации. Воронеж: Изд-во Воронеж. ин-та МВД России, 2004.
5. Векленко В.В. Квалификация хищений. Омск: Изд-во Ом. акад. МВД России, 2001.
6. Верина Г.В. Дифференциация уголовной ответственности за преступления против собственности: проблемы теории и практики. Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 2003.
7. Вишнякова Н.В. Объект и предмет преступлений против собственности. Омск: Изд-во Омск. акад. МВД России, 2008.
8. Волков Б.С. Ответственность за уничтожение и повреждение имущества по советскому уголовному праву. Казань: Изд-во Казан. ун-та, 1961.

9. Гаухман Л.Д., Максимов С.В. Ответственность за преступления против собственности 3-е изд., испр. М.: ЮрИнфоР, 2002.
10. Гусев О.Б., Завидов Б.Д., Коротков А.П., Слюсаренко М.И. Преступления против собственности. М., 2001.
11. Лобачевский И.Л. Квалификация вымогательства и отграничение от смежных составов преступлений. Методические рекомендации. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
12. Лобачевский И.Л. Развитие уголовной ответственности за вымогательство в России и за рубежом. Лекция. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.
13. Лопашенко Н.А. Преступления против собственности. Теоретико-прикладное исследование. М., 2005.
14. Лысак В.В. Преступления против собственности. Домодедово, 2006.
15. Пильников С.Г. Проблемы квалификации хищения чужого имущества, совершенного в соучастии. Учебное пособие. Волгоград: ПринТерра, 2007.
16. Степанов М.В. Ответственность за преступления против собственности в дореволюционном и советском законодательстве. Учебное пособие. Нижний Новгород, 2006.
17. Тузлуков А.М. Кража как форма хищения (вопросы теории и квалификации преступления). Рязань, 2007.
18. Шульга А.В. Объект и предмет преступлений против собственности в условиях рыночных отношений и информационного общества. М., 2007.
19. Шульга А.В. Хищение имущества вверенного виновному: проблема квалификации. Краснодар: Изд-во Кубан. гос. аграрн. ун-та, 2005.
20. Щербина В.В. Уголовно-правовое воздействие на вымогательство. Учебное пособие. Омск: Изд-во Юрид. ин-та МВД России, 2000.
21. Эриашвили Н.Д. Присвоение и растрата чужого имущества как формы хищения. Уголовно-правовой анализ. М., 2008.

Թեմա 10.

Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունները (4 ժամ դասախոսություն)

1. Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը: 2. Օրինական ձեռնարկատիրական և այլ տնտեսական գործունեությանը խոչընդոտելը: 3. Ապօրինի ձեռնարկատիրությունը: 4. Կեղծ ձեռնարկատիրությունը: 5. Հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտներն օրինականացնելը (լեգալացնելը): 6. Վարկը ոչ նպատակային օգտագործելը: 7. Անօրինական գործողությունները

սնանկության ընթացքում: 8. Կանխամտածված սնանկությունը: 9. Կեղծ սնանկությունը: 10. Ապօրինի հակամրցակցային գործունեությունը: 11. Հրապարակային սակարկությունների անցկացման կարգը չարամտորեն խախտելը: 12. Ապրանքային նշանն ապօրինի օգտագործելը: 13. Կեղծ գովազդը: 14. Առևտրային կամ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկություն ապօրինի հավաքելը կամ հրապարակելը: 15. Առևտրային կաշառքը: 16. Արհեստավարժ մարզամրցումների և հանդիսադիր առևտրային մրցույթների մասնակիցներին ու կազմակերպիչներին կաշառելը: 17. Կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը: 18. Կեղծ վճարային փաստաթղթեր պատրաստելը կամ իրացնելը: 19. Չարաշահումը արժեթղթեր թողարկելիս: 20. Հարկերը, տուրքերը կամ այլ պարտադիր վճարումները վճարելուց չարամտորեն խուսափելը: 21. Կեղծ գինի, կեղծ օղի կամ ալկոհոլային կեղծ այլ խմիչք պատրաստելը և իրացնելը: 22. Ակցիզային դրոշմանիշներ կեղծելը կամ իրացնելը: 23. Ակցիզային դրոշմանիշներ օտարելը կամ ապօրինի ձեռք բերված ակցիզային դրոշմանիշներով ապրանքներ դրոշմավորելը: 24. Ակցիզային դրոշմանիշներով դրոշմավորման ենթակա չդրոշմավորված կամ չվերադրոշմավորված ապրանքներ իրացնելը: 25. Ակցիզային դրոշմանիշներով դրոշմավորման կանոնները խախտելը: 26. Սպառողներին խաբելը: 27. Վաշխառությունը: 28. Առևտրային կամ այլ կազմակերպությունների ծառայողների կողմից լիազորությունները չարաշահելը: 29. Մաքսամենգությունը: 30. Ակնհայտ հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված գույք ձեռք բերելը կամ իրացնելը:

Հարց 1-30 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 2-30 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը, վեր հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են հետագա դասախոսությունների ընթացքում:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:
4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Аджимусаев А.С., Карганова Б.Г., Курдюков С.И. Налоговые преступления: историко-правовой аспект. М., 2008.
2. Артемьева Ю.А., Петросян О.Ш. Налоговые преступления. Учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности "Юриспруденция". М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009.
3. Бесчастный С.А., Косарев А.В. Ответственность за изготовление или сбыт поддельных денег или ценных бумаг по уголовному законодательству Российской Федерации. М., 2003.
4. Бирюков П.Н. Уголовная ответственность юридических лиц за преступления в сфере экономики (опыт иностранных государств). М., 2008.
5. Богданов Д.И. Историко-правовой анализ законодательства об ответственности за таможенные преступления и контрабанду. Учебное пособие. М., 2004.
6. Борбат А.В., Горелов А.П., Карпович О.Г., Пономарев П.Г., Семенов В.М. Уголовно-правовые и криминологические аспекты охраны предпринимательской деятельности. М.: ВНИИ МВД России, 2004.
7. Борбат А.В., Карпович О.Г., Пономарев П.Г. Уголовно-правовые аспекты борьбы с преступлениями, посягающими на предпринимательскую деятельность (опыт России и Европы). Пособие. М.: ВНИИ МВД России, 2003.
8. Бронников С.А., Логвинов Ю.В., Эминов Е.В. Квалификация экономических преступлений по уголовному законодательству. М.: Норма, 2006.
9. Быстрова Ю.В., Зимин О.В. Современная парадигма понятия "легализация (отмывание) преступных доходов": Монография. М.: ВНИИ МВД России, 2009.
10. Векленко С.В., Тихон И.А. Уголовно-правовая оценка последствий преступлений в сфере экономики. Омск: Изд-во Омск. акад. МВД России, 2008.
11. Верин В.П. Преступления в сфере экономики. Учебно-практическое пособие 3-е изд., перераб. и доп. М., 2003.
12. Гаухман Л.Д., Максимов С.В. Уголовная ответственность за преступления в сфере экономики. М.: ЮрИнфоР, 1996.
13. Гусев О.Б., Завидов Б.Д., Коротков А.П., Попов И.А., Сергеев В.И. Преступления в сфере экономики. Уголовно-правовой анализ и квалификация. М., 2001.
14. Елинский А.В. Уголовно-правовые меры борьбы с уклонением от уплаты налогов (зарубежный опыт). М., 2008.
15. Карпович О.Г. Противодействие легализации (отмыванию) преступных доходов в России. М., 2009.

16. Логинов Е.Л. Отмывание денег через Интернет-технологии: методы использования электронных финансовых технологий для легализации криминальных доходов и уклонения от уплаты налогов. Учебное пособие для студентов вузов. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005.
17. Мусаев Ф.А., Соловьев О.Г. Преступления в сфере предпринимательской деятельности (ст. 171, 172 УК РФ): криминологическая и уголовно-правовая характеристика. Текст лекций. Ярославль: Изд-во Яросл. ун-та, 2004.
18. Пешков С.С. Налоговые преступления. Особенности привлечения к уголовной ответственности. Научно-практическое издание. Тула, 2008.
19. Полный курс уголовного права: Преступления в сфере экономики. В 5-ти томах. Т. 3 / Под ред. А.И. Коробеева. СПб.: Юрид. центр Пресс, 2008.
20. Преступления в сфере экономики. Постатейные материалы к новому УК РФ. Сост.: Яни П.С. М.: Кросна-Лекс, 1997.
21. Радзевановская Ю.В. Уголовная ответственность за легализацию (отмывание) денежных средств или иного имущества, приобретенных преступным путем. Учебное пособие. М.: Моск. ун-т МВД России, 2008.
22. Рогатых Л.Ф. Уголовно наказуемая контрабанда. СПб., 2005.
23. Соловьев О.Г. Техника законодательной регламентации уголовной ответственности за уклонение от уплаты налогов и таможенных платежей: М.: Юрлитинформ, 2010.
24. Стукалова Т.Л. Субъекты контрабанды по уголовному законодательству Российской Федерации и Республики Беларусь. М., 2005.
25. Якимов О.Ю. Легализация (отмывание) доходов, приобретенных преступным путем: уголовно-правовые и уголовно-политические проблемы. СПб., 2005.

**Քրեական իրավունք – 3 դասընթացի համար
առաջարկվող ընդհանուր գրականություն**

Պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին փոփոխություններով և լրացումներով)):
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Հատուկ մաս): Դասագիրք բուհերի համար: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3, 2012թ.:

4. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի (Հատուկ մաս), Երևան, 2013թ.:

Լրացուցիչ գրականություն

1. Գրիգորյան Ս., Զիլֆուլարյան Ս. Մարդու կյանքի քրեաիրավական պաշտպանությունը: Եր.: Հրազդան, 2002:
2. Թամազյան Ա. Ծանրացնող հանգամանքներում կատարված սպանությունների որակման հիմնախնդիրները: Եր.: Ֆենոմեն, 2010:
3. Թամազյան Ա. Սպանությունների ընդհանուր բնութագիրը, տեսակները և որակման առանձնահատկությունները: Եր.: «Տոներ», 2005:
4. Иванов С.А., Третьяк М.И. Теоретические основы квалификации преступлений. Курс лекций. Ставрополь, 2006.
5. Кабурнеев Э.В., Кадников Н.Г. Теоретико-правовые основы и современные проблемы квалификации преступлений. М., 2006.
6. Кадников Н.Г. Квалификация преступлений и вопросы судебного толкования. 2-е изд., перераб. и доп. М., 2009.
7. Корнеева А.В. Теоретические основы квалификации преступлений. Учебное пособие. М., 2006.
8. Савельева В.С. Основы квалификации преступлений. Учебное пособие. М.: Проспект, 2006.
9. Толкаченко А.А. Теоретические основы квалификации преступлений. Учебное пособие. М., 2004.
10. Афонькин Г.П., Куркина И.В. Квалификация убийства. Учебно-практическое пособие. Домодедово: ВИПК МВД РФ, 2003.
11. Бабичев А.Г. Убийство: проблемы, теория, практика. М., 2008.
12. Баландюк В.Н., Салева Н.Н. Убийство, сопряженное с иными преступлениями: проблемы квалификации и уголовной ответственности. Омск: Изд-во Омск. акад. МВД России, 2007.
13. Белокуров О.В. Квалификация убийства (ст. 105 УК РФ). Учебное пособие. М.: Юрист, 2004.
14. Борзенков Г.Н. Квалификация преступлений против жизни и здоровья. Учебно-практическое пособие. М.: Зерцало-М, 2005.
15. Волкова Т.Н., Михлин А.С. Убийство из хулиганских побуждений: актуальные уголовно-правовые и криминологические проблемы. Рязань, 2007.
16. Гайков В.Т., Кейдунов Е.Р. Уголовно-правовая характеристика убийства (статья 105 УК РФ). Ростов-на-Дону: Изд-во Рост. ун-та, 2001.

17. Капинус О.С. Убийства: мотивы и цели. М., 2004.
18. Краев Д.Ю. Проблемы уголовной ответственности за убийства, сопряженные с иными преступлениями (п.п. "в", "з", "к" ч. 2 ст. 105 УК РФ). М., 2009.
19. Красиков Ю.А., Саркисов Г.С. Ответственность за преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности. Ереван, 1990.
20. Маслова Е.Н. Оценочные категории в квалифицированных видах убийства. Благовещенск, 2007.
21. Петрова И.С. Ответственность по уголовному законодательству России и зарубежных стран за убийство при отягчающих обстоятельствах, относящихся к личности потерпевшего. Казань, 2008.
22. Попов А.Н. Убийства при отягчающих обстоятельствах. СПб., 2003.
23. Попов А.Н. Убийство матерью новорожденного ребенка (ст. 106 УК РФ). СПб., 2001.
24. Стрельников А.И. Ответственность за убийство, совершенное при обстоятельствах, отягчающих наказание. М., 2002.
25. Сысоева Т.В. Убийство, совершенное в состоянии аффекта (ст. 107 УК РФ). Учебное пособие. Тюмень: Изд-во Тюмен. ун-та, 2003.
26. Тасаков С.В. Ответственность за убийство при смягчающих обстоятельствах. Чебоксары: Изд-во Чуваш. ун-та, 2001.
27. Шаргородский М.Д. Преступления против жизни и здоровья. М.: Юрид. изд-во МЮ СССР, 1947.
28. Адельханян Р.А. Умышленное причинение тяжкого вреда здоровью при особо отягчающих обстоятельствах 2-е изд. М., 2003.
29. Борзенков Г.Н. Квалификация преступлений против жизни и здоровья. Учебно-практическое пособие. М.: Зерцало-М, 2005.
30. Борисов В.И., Куц В.Н. Преступления против жизни и здоровья: вопросы квалификации. Харьков, 1995.
31. Векленко В.В., Галюкова М.И. Уголовно-правовая природа причинения вреда здоровью человека. Учебно-методическое пособие. Челябинск, 2006.
32. Галюкова М.И. Побои и истязание: правовая и криминологическая характеристика. Челябинск: Энциклопедия, 2007.
33. Галюкова М.И. Правовой анализ Медицинских критериев определения степени тяжести вреда, причиненного здоровью человека. Учебное пособие. Челябинск: Энциклопедия, 2009.

34. Заславский Г.И., Клевно В.А. Комментарий к нормативным правовым документам, регулирующим порядок определения степени тяжести вреда, причиненного здоровью человека. СПб.: Юрид. центр Пресс, 2008.
35. Козаченко И.Я., Санкции за преступления против жизни и здоровья: обусловленность структура, функции, виды. Томск, 1987.
36. Красиков Ю.А., Саркисов Г.С. Ответственность за преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности. Ереван, 1990.
37. Поликарпова И.В. Уголовная ответственность за умышленное причинение тяжкого вреда здоровью: проблемы уголовной политики и квалификации. М.: Юрлитинформ, 2009.
38. Шаргородский М.Д. Преступления против жизни и здоровья. М.: Юрид. изд-во МЮ СССР, 1947.
39. Борзенков Г.Н. Квалификация преступлений против жизни и здоровья. Учебно-практическое пособие. М.: Зерцало-М, 2005.
40. Власова Н.А., Леконцев Ю.А., Павличенко М.В. Расследование дел о заражении венерической болезнью и СПИДом. Учебное пособие. М.: Изд-во НИИ МВД РФ, 1992.
41. Галюкова М.И. Особенности уголовной ответственности медицинских работников за причинение вреда здоровью человека. Учебное пособие. Омск: Изд-во Омск. акад. МВД России, 2008.
42. Горелик И.И. Ответственность за оставление в опасности по советскому уголовному праву. М.: Госюриздат, 1960.
43. Орлов П.И. Уголовная ответственность за оставление в опасности потерпевшего при автопроисшествии. Учебное пособие. Харьков, 1982.
44. Сальников В.П., Стеценко С.Г. Трансплантация органов и тканей человека: проблемы правового регулирования. СПб., 2000.
45. Фардетдинова Л.А. Уголовно-правовые аспекты квалификации незаконного производства аборта. Казань: ЗАО "Новое знание", 2007.
46. Амосов А.Е. Незаконное лишение свободы в уголовном праве России (виды и характеристика). Владимир, 2008.
47. Буряк М.Ю. Торговля людьми и борьба с ней. Владивосток, 2006.
48. Донцов А.В. Уголовно-правовая характеристика похищения человека. Научное издание. Кисловодск: Изд-во Кисловод. ин-та экономики и права, 2003.
49. Клименко А.В. Объективные и субъективные признаки похищения человека. Методическое пособие. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.

50. Красиков Ю.А., Саркисов Г.С. Ответственность за преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности. Ереван, 1990.
51. Международно-правовые основы борьбы с незаконной миграцией и торговлей людьми. Сборник документов. Сост.: Овчинский В.С. М.: Инфра-М, 2004.
52. Никулина Е.В. Анализ уголовно-правовых проблем похищения человека и его криминологическая характеристика в Северо-Кавказском регионе. М.: Илекса, 2007.
53. Сеницын Ф.Л. Международное законодательство по проблеме торговли людьми. Пермь, 2000.
54. Солодкин И.И., Филановский И.Г. Ответственность за оскорбление, клевету и побои. М.: Госюриздат, 1959.
55. Агафонов А.В. Половые преступления. М.: Юрлитинформ, 2009.
56. Александров Ю.В. Уголовная ответственность за изнасилование. Учебное пособие. Киев, 1968.
57. Андреева Л.А., Цэнгэл С.Д. Квалификация изнасилований. Учебное пособие. 2-е изд., перераб. и доп. СПб.: Изд-во С.-Петербург. юрид. ин-та Генеральной прокуратуры РФ, 2004.
58. Долголенко Т.В. Изнасилование по Уголовному кодексу Российской Федерации (исторический, юридический, сравнительно-правовой анализ). Лекция. Красноярск, 2008.
59. Игнатов А.Н. Квалификация половых преступлений. М.: Юрид. лит., 1974.
60. Котельникова Е.А. Насильственные посягательства на половую свободу и половую неприкосновенность: уголовно-правовая характеристика и проблемы квалификации. Пермь, 2009.
61. Могачев М.И. Серийные изнасилования. Научное издание. М.: Логос, 2003.
62. Поскоков Э.Э. Насильственные половые преступления: уголовно-правовые и криминологические особенности. СПб.: Изд-во СПбГУСЭ, 2009.
63. Пушкин А.В., Шурухнов Н.Г., Янущенко И.В. Уголовно-правовые и криминалистические вопросы насильственных действий сексуального характера. Учебное пособие. М., 2004.
64. Утямишев А.Б. Уголовная ответственность за насильственные действия сексуального характера. Учебное пособие. Хабаровск, 2002.
65. Яковлев Я.М. Половые преступления. Душанбе, 1969.
66. Ежов А.Н., Самойлов А.С. Преступления против конституционных прав и свобод человека и гражданина. Учебные материалы. Архангельск, 2004.

67. Курманов А.С. Преступления против конституционных прав и свобод человека и гражданина: сравнительно-правовое исследование. Челябинск: Изд-во ЧелИРПО, 2007.
68. Ашин А.А., Палий В.В., Чучаев А.И. Преступления против семьи и несовершеннолетних: учебное пособие. Владимир: Изд-во Владим. гос. ун-та, 2009.
69. Бажева Л.Б. Уголовно-правовая характеристика злостного уклонения от уплаты средств на содержание детей. Лекция. Ставрополь, 2006.
70. Вопросы борьбы с вовлечением несовершеннолетних в преступную деятельность. Межвузовский сборник научных трудов. Омск: Изд-во Ом. ВШМ МВД России, 1984.
71. Пудовочкин Ю.Е. Уголовно-правовая борьба с вовлечением несовершеннолетних в совершение антиобщественных действий: проблемы квалификации и профилактики. Ставрополь: Изд-во Ставроп. ун-та, 2000.
72. Савельева В.С. Уголовная ответственность родителей за злостное уклонение от уплаты алиментов. Учебное пособие. М., 1982.
73. Хайдукова Н.П. Уголовная ответственность за вовлечение несовершеннолетнего в совершение преступления. Пятигорск, 2008.
74. Якубов А.С. Ответственность за вовлечение несовершеннолетних в пьянство и потребление наркотических веществ. Ташкент, 1985.
75. Базаров Р.А., Никитин Е.В. Уголовно-правовая характеристика насильственных хищений чужого имущества. Учебное пособие. Челябинск, 2001.
76. Безверхов А.Г., Шевченко И.Г. Уничтожение и повреждение имущества: вопросы истории, теории, практики: Монография. М.: Юрлитинформ, 2010.
77. Бойцов А.И. Преступления против собственности. СПб.: Юрид. центр Пресс, 2002.
78. Буданова Е.А. Объект и предмет уголовно-правовой охраны преступлений против собственности: современные проблемы квалификации. Воронеж: Изд-во Воронеж. ин-та МВД России, 2004.
79. Векленко В.В. Квалификация хищений. Омск: Изд-во Ом. акад. МВД России, 2001.
80. Верина Г.В. Дифференциация уголовной ответственности за преступления против собственности: проблемы теории и практики. Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 2003.
81. Вишнякова Н.В. Объект и предмет преступлений против собственности. Омск: Изд-во Омск. акад. МВД России, 2008.

82. Волков Б.С. Ответственность за уничтожение и повреждение имущества по советскому уголовному праву. Казань: Изд-во Казан. ун-та, 1961.
83. Гаухман Л.Д., Максимов С.В. Ответственность за преступления против собственности 3-е изд., испр. М.: ЮрИнфоР, 2002.
84. Гусев О.Б., Завидов Б.Д., Коротков А.П., Слюсаренко М.И. Преступления против собственности. М., 2001.
85. Лобачевский И.Л. Квалификация вымогательства и отграничение от смежных составов преступлений. Методические рекомендации. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
86. Лобачевский И.Л. Развитие уголовной ответственности за вымогательство в России и за рубежом. Лекция. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.
87. Лопашенко Н.А. Преступления против собственности. Теоретико-прикладное исследование. М., 2005.
88. Лысак В.В. Преступления против собственности. Домодедово, 2006.
89. Пильников С.Г. Проблемы квалификации хищения чужого имущества, совершенного в соучастии. Учебное пособие. Волгоград: ПринТерра, 2007.
90. Степанов М.В. Ответственность за преступления против собственности в дореволюционном и советском законодательстве. Учебное пособие. Нижний Новгород, 2006.
91. Тузлуков А.М. Кража как форма хищения (вопросы теории и квалификации преступления). Рязань, 2007.
92. Шульга А.В. Объект и предмет преступлений против собственности в условиях рыночных отношений и информационного общества. М., 2007.
93. Шульга А.В. Хищение имущества вверенного виновному: проблема квалификации. Краснодар: Изд-во Кубан. гос. аграрн. ун-та, 2005.
94. Щербина В.В. Уголовно-правовое воздействие на вымогательство. Учебное пособие. Омск: Изд-во Юрид. ин-та МВД России, 2000.
95. Эриашвили Н.Д. Присвоение и растрата чужого имущества как формы хищения. Уголовно-правовой анализ. М., 2008.
96. Аджимусаев А.С., Карганова Б.Г., Курдюков С.И. Налоговые преступления: историко-правовой аспект. М., 2008.
97. Артемьева Ю.А., Петросян О.Ш. Налоговые преступления. Учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности "Юриспруденция". М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009.
98. Бесчастный С.А., Косарев А.В. Ответственность за изготовление или сбыт поддельных денег или ценных бумаг по уголовному законодательству Российской Федерации. М., 2003.

99. Бирюков П.Н. Уголовная ответственность юридических лиц за преступления в сфере экономики (опыт иностранных государств). М., 2008.
100. Богданов Д.И. Историко-правовой анализ законодательства об ответственности за таможенные преступления и контрабанду. Учебное пособие. М., 2004.
101. Борбат А.В., Горелов А.П., Карпович О.Г., Пономарев П.Г., Семенов В.М. Уголовно-правовые и криминологические аспекты охраны предпринимательской деятельности. М.: ВНИИ МВД России, 2004.
102. Борбат А.В., Карпович О.Г., Пономарев П.Г. Уголовно-правовые аспекты борьбы с преступлениями, посягающими на предпринимательскую деятельность (опыт России и Европы). Пособие. М.: ВНИИ МВД России, 2003.
103. Бронников С.А., Логвинов Ю.В., Эминов Е.В. Квалификация экономических преступлений по уголовному законодательству. М.: Норма, 2006.
104. Быстрова Ю.В., Зимин О.В. Современная парадигма понятия "легализация (отмывание) преступных доходов": Монография. М.: ВНИИ МВД России, 2009.
105. Векленко С.В., Тихон И.А. Уголовно-правовая оценка последствий преступлений в сфере экономики. Омск: Изд-во Омск. акад. МВД России, 2008.
106. Верин В.П. Преступления в сфере экономики. Учебно-практическое пособие 3-е изд., перераб. и доп. М., 2003.
107. Гаухман Л.Д., Максимов С.В. Уголовная ответственность за преступления в сфере экономики. М.: ЮрИнфоР, 1996.
108. Гусев О.Б., Завидов Б.Д., Коротков А.П., Попов И.А., Сергеев В.И. Преступления в сфере экономики. Уголовно-правовой анализ и квалификация. М., 2001.
109. Елинский А.В. Уголовно-правовые меры борьбы с уклонением от уплаты налогов (зарубежный опыт). М., 2008.
110. Карпович О.Г. Противодействие легализации (отмыванию) преступных доходов в России. М., 2009.
111. Логинов Е.Л. Отмывание денег через Интернет-технологии: методы использования электронных финансовых технологий для легализации криминальных доходов и уклонения от уплаты налогов. Учебное пособие для студентов вузов. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005.
112. Мусаев Ф.А., Соловьев О.Г. Преступления в сфере предпринимательской деятельности (ст. 171, 172 УК РФ): криминологическая и уголовно-правовая характеристика. Текст лекций. Ярославль: Изд-во Яросл. ун-та, 2004.
113. Пешков С.С. Налоговые преступления. Особенности привлечения к уголовной ответственности. Научно-практическое издание. Тула, 2008.

114. Полный курс уголовного права: Преступления в сфере экономики. В 5-ти томах. Т. 3 / Под ред. А.И. Коробеева. СПб.: Юрид. центр Пресс, 2008.
115. Преступления в сфере экономики. Постатейные материалы к новому УК РФ. Сост.: Яни П.С. М.: Кросна-Лекс, 1997.
116. Радзевановская Ю.В. Уголовная ответственность за легализацию (отмывание) денежных средств или иного имущества, приобретенных преступным путем. Учебное пособие. М.: Моск. ун-т МВД России, 2008.
117. Рогатых Л.Ф. Уголовно наказуемая контрабанда. СПб., 2005.
118. Соловьев О.Г. Техника законодательной регламентации уголовной ответственности за уклонение от уплаты налогов и таможенных платежей: М.: Юрлитинформ, 2010.
119. Стукалова Т.Л. Субъекты контрабанды по уголовному законодательству Российской Федерации и Республики Беларусь. М., 2005.
120. Якимов О.Ю. Легализация (отмывание) доходов, приобретенных преступным путем: уголовно-правовые и уголовно-политические проблемы. СПб., 2005.

Ուսանողները կարող են օգտվել նաև հետևյալ web-կայքերից՝

www.elibrary.ru

www.law.edu.ru

www.court.am

www.concourt.am

www.laws.am

www.datalex.am

Եվրոպական դատարանի որոշումների համար՝

www.hro.org

www.echr.ru

www.europeancourt.ru